

## Kmetijske raznoterosti.

**Vrednost gozda.** Iz gozda puhti po noči gorkejši zrak v nezaraščeno zemljo, ker črna prst v gozdu dalje vzdržuje gorkoto. Tako gozd pomaga, da jeseni ni prezgodaj slana. Po dnevu v gozdu izhlapeva mnogo vodne pare in se vsled tega zrak ohlaja. Hladnejši zrak se na vse strani širi iz gozda in mnogo pripomore, da ni prehude vročine. Gozd nase vleče slano in meglo in jo zgošča, ter tako pomore, da gre dež. V gozdnih krajih torej nimajo hude suše. Gozdi so dobro varstvo proti velikim viharjem in branijo, da ob hudih nalivih zemlja ne odnese prsti z gora. Gozdi odvrtačajo povodnji. V gozdu ostane ob dežji mnogo vode po listju in ne steče naravnost dalje. Zaradi tega pa iz gozda ne pridero po plohi hitro vode, ki bi razdirale. Iz gozda se voda bolj polagoma odteka. Iz povedanega je vidno, da imamo od gozda poleg neposrednih tudi jako mnogo posrednih koristij. Zato pa, Slovenci, varujte svoje gozde.

**Saje — dober gnoj.** Stroške za čiščenje dimnikov lahko nekoliko s tem pokrijemo, da rabimo saje za gnoj. V več krajih pa saje vsled nevednosti vržejo v kako zakotje mej kamenje ali sipino, da potem tukaj prav dobro vspeva plevel, kar je za kmetovalca še škodljivo, ker se plevelovo seme potem še drugod zatrosi. Pametni kmetovalci pa porabijo saje za gnoj. Vsake saje pa niso jednake gnojilne vrednosti, ki se ravna potem, koliko imajo saje v sebi amonijakaličnega dušeca. Saje pa ne dajo precej svoje gnojilne moči iz sebe. Po letu se to zgodi hitreje, po zimi kasneje. Najbolje je, če saje že jeseni ali po zimi spravimo na njivo ali pa na vrt. Saje so posebno dober gnoj za salato, spinačo, zelje, čebulo in sadno drevje. Če se s sajami gnoji, se tudi razni mrčesi manj plodé. Tudi tratine se opomorejo če se po zimi malo potresejo s sajami, dobro je pa, če se za sajami potrese še malo komposta. Saje so pa tudi dober gnoj za rastline v loncih, ki po sajah jako dobro uspevajo.

## Poučni in zabavni del.

### Potopisne črte.

#### Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Predno se poslovim od Karlovca, naj še povem, da se blizu njega razliva v Kolpo reka Korana. Mesto stoji na nju sotočji (Delta) v lepi in prijazni ravnini. Korani pripisujejo nekateri veliko zdravilno moč zoper trganje (revmatizem), ako se v njej koplje. Koliko je resnice na tem, ne vem. Stvar naj bi strokovnjaki preiskali. Morda bi se s tem naklonil Karlovcu novi vir dohodkov. Lega mesta in okolice je, kakor sem že zgoraj omenil, jako prijetna. Proti nekdanji Granici dvigujejo se nizki griči; nasprotna stran proti Jaski in Zagrebu pa je sama neizmerna ravnina. Njej k levi dvigujejo se v daljavi kranjsko-hrvatski Gorjanci, kar daje, eno k drugemu vzeto, mestu in okolici zelo romantičen obraz.

Proti 12. uri sem bil od mojih gostoljubnih znancev še enkrat prav dobro pogostovan, in poslednjič od njih med prijetnimi pogovori spremljan proti železnici. Vlak

od Zagreba še ni bil prisopihal, toraj bi bil imel čas in priliko ogledati si kolodvor, ko bi bilo sploh na njem kaj posebnega videti. A reven je, do konca reven. Madžari bi zgradili novega, ko bi jim mesto, čujte! pridalo v to svrhu malo svotico: — štiristotisoč gld. (Tako je poročal nekdo v „Slov.“ št. 79. t. I.) Ubogi Karlovec, mislil sem si sam pri sebi, prebravši to notico: kje boš dobil tako ogrgmno svoto, — ali se boš v sužnost prodal, da jo zmoreš! Ob vse si tako rekoč, zdaj pa če hočeš kaj imeti, plačaj! ogromno plačaj!

Ko je poslednjič pridrdral vlak, pomudil se je še precej dolgo. Menda popotniki ondi obedujejo. Ravno prav, mislil sem si; bom med tem pregledal vozove, kje bi se dalo bolj složno voziti. A povsod je bilo vozečih se vse polno natlačeno, sprevodnika pa nikjer nobenega. Gotovo so si poiskali tudi ti svoj „ručak“ (obed). Ko poslednjič vgladam enega, in ga uljudno prosim, naj bi mi odkazal vagon, v katerem se ne kadi tobak, mi mrzlo reče: „Tega na tej progi nimamo.“ Dvomil sem je li to res ali ne, in pospel se v prvi bližnji vagon. K sreči ni bil zadrénjan. Nahajal se je v njem mlad gosp. duhovnik iz daljne Nemčije, ki je potoval preko Reke v Rim, da nadaljuje ondi svoje študije; poleg njega je bil tudi nek priprost, a prijazen domačin, ki se je imel voziti nekoliko postaj daleč. Tovaršija obeh mi je bila po volji. —

#### VII. Iz Karlovca preko Ogulina v Kranjsko Osilnico.

Ko se je jel pomikati vlak naprej, prevozili smo zdajci globoko strugo reke Kolpe, in koj zatem prestrigli tudi Luizno cesto, katero tu po obeh straneh opasuje do bližnjega predkraja Dubovca proti desnej gori koščato zaraščeni drevored. Farna cerkev imenovanega predkraja, (ki je bil nekdanj plemiško mesto), stoji na strmem homcu koj za njim, tik zraven pa je še dobro ohranjena razvalina starega dubovškega grada, ki je bil pozidan brž ko ne že v XIII. stoletji. Pripadal je takrat v zgodovini Hrvatske, obče znani, imoviti in sloveči rodbini Frankopanov, pozneje pa Zrinji-jev. Leta 1582. dobila je bila to posestvo v last država, od katere jo je kupil leta 1837. pokojni avstrijski maršal grof Laval Nungent, dobro znan iz vojsk Avstrije z Napoleonom I. (O neki drugi priliki ogledal sem si bil omenjeno razvalino prav od blizu. Razun starih začrnelih zidin ni bilo videti vendar nič posebnega, pač pa je razgled od tam na Karlovec in celo širno okolico jako zanimiv.) Še bolj pa, kakor na dubovsko farno cerkev in razvalino, oziralo se je ta dan moje oko z žalnim čutom na karlovško grobišče, ki je videti k desni roki iz železnice in se razprostira neposredno v podnožji griča, na katerem stojite ravno navedeni zgradbi. Želel sem sicer zelo, obiskati o tej moji navzočnosti v Karlovcu tudi njegov mirodvor, ker Bog zna, pridem li še kedaj tja. Pa zaradi pičlo mi odmerjenega časa to ni bilo mogoče. Odposlal sem toraj le v urnej mimovožnji iz daljave koščicam mnogih mojih ljubih rajnih, ki ondi čakajo vstajenja, srčno-mili vzdih in voščilo: naj bi poči-